

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL MOBILIOJO TELEFONO „SAMSUNG GALAXY NOTE“ REKLAMOS ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS REKLAMOS ĮSTATYMO REIKALAVIMAMS

2012 m. rugsėjo 4 d. Nr. 2S-12

Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) bylos nagrinėjimo posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl mobiliojo telefono „Samsung Galaxy Note“ reklamos atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo (toliau – Reklamos įstatymas) reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(1) Tyrimas dėl mobiliojo telefono „Samsung Galaxy Note“ reklamos atitikties Reklamos įstatymo reikalavimams pradėtas Konkurencijos tarybos 2012 m. vasario 15 d. nutarimu Nr. 1S-22 (I tomas, b. l. 34-35), gavus vartotojo bei UAB „TELE2“ skundus dėl galimai klaidinančios mobiliojo telefono „Samsung Galaxy Note“ reklamos.

(2) Vartotojas skunde nurodė, jog per visuomenės informavimo priemones buvo skleista reklama, kurioje buvo siūloma UAB „Omnitel“ salone įsigyti mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos. Tačiau nuvykus į reklamoje nurodytą UAB „Omnitel“ saloną paaiškėjo, jog mobilųjį telefoną už pusę kainos galima įsigyti tik sudarius paslaugų teikimo sutartį su UAB „Omnitel“ dėl mokėjimo plano, o tai galėjo suklaidinti vartotojus (I tomas, b. l. 1).

(3) UAB „TELE2“ skunde nurodė, kad reklama, kurioje buvo informuojama, jog tik 2011 m. lapkričio 19 d. prekybos centre „Panorama“ esančiame UAB „Omnitel“ salone, mobilieji telefonai „Samsung Galaxy Note“ bus parduodami už pusę kainos, galėjo suklaidinti vartotojus, kadangi joje nebuvo nurodytos papildomos akcijos sąlygos. Bendrovės teigimu, vartotojai minėtą telefoną galėjo įsigyti tik sudarę 24 mėnesių paslaugų teikimo sutartį su UAB „Omnitel“. Be to, 50 proc. nuolaida buvo taikoma ne telefono aparatui (skaičiuojant nuo visos jo kainos), bet mokėjimo plano „Universal 119“ minimaliam mėnesio mokesčiui (119 Lt/mėn.). UAB „TELE2“ taip pat nurodė, jog tinklalapyje www.omnitel.lt buvo skelbiama, kad „Samsung Galaxy Note“, nesudarant sutarties su UAB „Omnitel“ ir apmokant visą sumą iš karto, buvo parduodamas už 2099 Lt. Atitinkamai, pusę telefono kainos sudarė 1049,50 Lt suma. Tačiau, UAB „TELE2“ teigimu, įsigijus minėtą telefoną, sudarius sutartį su UAB „Omnitel“ dėl plano „Universal 119“, sumokama mažiausia suma per 24 mėn. laikotarpį būtų 1428 Lt – t. y. 378,50 Lt daugiau nei vartotojas sumokėtų už minėtą telefoną tokios sutarties nesudaręs (I tomas, b. l. 2-10). UAB „TELE2“ nurodė, jog reklama buvo skleidžiama 2011 m. lapkričio 16-19 dienomis Lietuvos radijo bei televizijos stotyse, spaudos leidinyje „Laisvalaikis“ ir interneto tinklalapiuose.

(4) Tyrimo metu buvo siekiama nustatyti nagrinėjamos reklamos davėją, sklaidos mastą, dėl informacijos ir paaiškinimų pateikimo buvo susirašinėjama su „Samsung Electronics Baltics“ SIA atstovybe „Samsung Electronics Lithuania“, UAB „Omnitel“.

1. Tyrimo metu nustatytos aplinkybės ir padarytos išvados

(5) Tyrimo metu nustatyta, kad sutartis dėl reklamos paslaugų teikimo Lietuvos Respublikos teritorijoje buvo sudaryta tarp „Samsung Electronics Baltics“ SIA ir reklamos

agentūros (I tomas, b. l. 82). Atsižvelgiant į tai, tyrimo metu padaryta išvada, kad reklama buvo skleista „Samsung Electronics Baltics“ SIA iniciatyva ir interesais.

(6) Nustatyta, kad „Samsung Electronics Baltics“ SIA (registruota Latvijoje, kodas: 40003963909) iniciatyva ir interesais skirtingais televizijos kanalais, per radiją ir internete atskirais laikotarpiais nuo 2011 m. lapkričio 16 d. iki 2011 m. lapkričio 19 d. skleista reklama, kuria vartotojai buvo informuojami, jog 2011 m. lapkričio 19 d. nuo 11 val. prekybos centre „Panorama“ esančiame UAB „Omnitel“ salone galės įsigyti 50 mobiliųjų telefonų „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos.

1.1. Dėl televizijoje ir radijuje skleistos reklamos

(7) Tyrimo metu nustatyta, kad „Samsung Electronics Baltics“ SIA iniciatyva ir interesais buvo skleidžiamos šios reklamos:

1) reklama, kurioje teigiama „Viena diena, 50 „Galaxy Note“ išmaniųjų telefonų už pusę kainos tik lapkričio 19 dieną nuo 11 valandos ir tik „Omnitel“ salone PC „Panorama“ bei vaizdu rodoma „Viena diena, 50 „Galaxy Note“ už pusę kainos tik lapkričio 19 dieną 11 val. tik „Omnitel“ salone PC „Panorama“. Daugiau informacijos ieškokite www.galaxynote.lt“, skleista televizijos kanalais TV3, TV6, LRTV ir PBK nuo 2011 m. lapkričio 17 d. iki 2011 m. lapkričio 19 d. (I tomas, b. l. 57, 68 A);

2) reklama, kurioje teigiama „Viena diena, 50 „Samsung Galaxy Note“ išmaniųjų telefonų už pusę kainos tik lapkričio 19 dieną nuo 11 valandos ir tik „Omnitel“ salone prekybos centre „Panorama“. Daugiau informacijos ieškokite adresu galaxynote.lt“, skleista per radijo stotis M-1, M-1 plus, RRB ir Lietus nuo 2011 m. lapkričio 16 d. iki 2011 m. lapkričio 18 d. (I tomas, b. l. 57, 68 A).

(8) Tačiau tyrimo metu nustatyta, jog buvo papildomų šio pasiūlymo sąlygų apie kurias per televiziją ir radiją skleistoje reklamoje nebuvo nurodyta.

(9) Iš pateiktų UAB „Omnitel“ paaiškinimų nustatyta, jog „Samsung Electronics Baltics“ SIA vykdytai reklaminei kampanijai UAB „Omnitel“ sukūrė naują prekybinę akciją, galiojusią 1 dieną. Akcijos metu buvo daroma nuolaida mokėjimo planui „Universal 119“. Pagal šį planą už 119 Lt mėnesio mokestį UAB „Omnitel“ klientams per mėnesį suteikia 700 min. pokalbių ir 1 GB duomenų. Tačiau klientams, kurie akcijos metu pirko telefoną „Samsung Galaxy Note“, planui „Universal 119“ buvo taikomas per pusę mažesnis mėnesio mokestis – 59,5 Lt.

(10) Taigi, vartotojas, norėjęs įsigyti reklamoje nurodytą mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos, turėjo reklamoje nurodytu laiku atvykti į „Omnitel“ saloną ir sudaryti paslaugų teikimo sutartį su UAB „Omnitel“ 24 mėnesių laikotarpiui dėl mokėjimo plano „Universal 119“, įsipareigodamas visą šį laikotarpį mokėti po 59,5 Lt per mėnesį. Šią sumą sudarė ryšio paslaugų mokestis (16 Lt) ir įrangos mokestis (43,5 Lt) už įsigytą „Samsung Galaxy Note“ telefoną, taip pat turėjo būti sumokėtas pradinis 1 Lt mokestis už minėto telefono aparatą (I tomas, b. l. 13).

(11) Tyrimo metu nustatyta, jog įprasta mobiliojo telefono „Samsung Galaxy Note“ kaina, nurodyta interneto tinklalapyje www.omnitel.lt, buvo 2099 Lt (I tomas, b. l. 6; 13), atitinkamai pusė telefono kainos buvo 1049,5 Lt.

(12) UAB „Omnitel“ teigimu, pagal minėtą specialų pasiūlymą vartotojas už mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“ per 24 mėnesius sumokėtų 1044 Lt ($43,5 \times 24 = 1044$) ir dar 1 Lt sumokėtų salone įsigydamas telefoną, t. y. iš viso 1045 Lt, o tai yra daugiau kaip 50 proc. nuolaida nuo įprastinės „Samsung Galaxy Note“ kainos (2099 Lt) (I tomas, b. l. 13-18, 23-24).

(13) Tačiau tyrimo metu nustatyta, kad pagal akcijos sąlygas vartotojas be mobiliojo telefono mokesčio turėtų mokėti ir ryšio paslaugų mokestį – 16 Lt per mėnesį, atitinkamai per 24 mėnesius vartotojas papildomai turėtų sumokėti 384 Lt ($24 \times 16 \text{ Lt} = 384$), t. y. patirti papildomų išlaidų, kurios nėra susijusios su mobiliojo telefono „Samsung Galaxy Note“ kaina.

(14) „Samsung Electronics Baltics“ SIA, siekdama pagrįsti reklamos išsamumą, paaiškino, jog per televiziją ir radiją skleistose vaizdo ir garso reklamos buvo pateikta nuoroda į interneto tinklalapį www.galaxynote.lt, kuris veikė reklamos skleidimo metu ir kuriame buvo išdėstytos

išsamios reklaminės akcijos taisyklės, t. y. nurodyta, jog tik 2011 m. lapkričio 19 d. nuo 11 val. prekybos centre „Panorama“ esančiame „Omnitel“ salone tik pirmieji 50 lankytojų turės galimybę įsigyti „Samsung Galaxy Note“ išmaniuosius telefonus su 50 proc. nuolaida, o norėdami pasinaudoti šiuo pasiūlymu, vartotojai turės sumokėti 1 Lt pradinį mokestį ir kas mėnesinę įmoką pasirinkus planą „Universal 119“, t. y. 59,5 Lt vietoje 119 Lt. „Samsung Electronics Baltics“ SIA teigimu, iš minėtame interneto tinklalapyje nurodytų sąlygų vartotojas galėjo suvokti, kad jis su UAB „Omnitel“ turės pasirašyti paslaugų teikimo sutartį (I tomas, b. l. 27-33; 39-57). Taip pat nurodė, jog pagal nagrinėjamą reklamą vartotojai faktiškai galėjo įsigyti telefono aparatą „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos, t. y. mokėdami 59,5 Lt per mėnesį, be to, už šią sumą kiekvienas vartotojas gavo ir telekomunikacijų paslaugas.

(15) Atsižvelgus į tai, kad televizijoje ir radijuje skleistose mobiliojo telefono „Samsung Galaxy Note“ reklamos nebuvo nurodytos papildomos akcijos sąlygos, t. y., kad telefoną už pusę kainos galima įsigyti tik sudarius 24 mėnesių sutartį su UAB „Omnitel“ dėl plano „Universal 119“, tyrimo metu padaryta išvada, jog televizijoje ir radijuje skleista reklama yra neišsami ir dėl to klaidinanti.

1.2. Dėl internete skleistos reklamos

(16) Tyrimo metu nustatyta, kad reklama, kurioje nurodoma, jog vartotojai 2011 m. lapkričio 19 d. nuo 11 val. prekybos centre „Panorama“ esančiame UAB „Omnitel“ salone galės įsigyti 50 mobiliųjų telefonų „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos bei pateikiama papildoma informacija, jog pasiūlymas galioja tik sudarius 24 mėnesių paslaugų teikimo sutartį su UAB „Omnitel“ dėl mokėjimo plano „Universal 119“, t. y. vartotojas turės mokėti 59,5 Lt mėnesinį mokestį bei už telefoną turės sumokėti pradinį mokestį – 1 Lt, skleista interneto tinklalapiuose www.omnitel.lt ir www.galaxynote.lt. Reklama, kurioje vartotojai informuojami, kad 2011 m. lapkričio 19 d. nuo 11 val. prekybos centre „Panorama“ esančiame UAB „Omnitel“ salone galės įsigyti mobiliuosius telefonus „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos, ir pateikta aktyvi nuoroda į interneto tinklalapį www.galaxynote.lt su išsamiomis akcijos sąlygomis, skleista interneto tinklalapiuose www.delfi.lt; www.lrytas.lt; www.15min.lt. Interneto tinklalapiuose reklama skleista nuo 2011 m. lapkričio 16 d. iki 2011 m. lapkričio 19 d. (I tomas, b. l. 3-10, 29-30, 39).

(17) Atsižvelgus į tai, kad interneto tinklalapiuose www.omnitel.lt bei www.galaxynote.lt buvo nurodytos išsamios akcijos sąlygos, o interneto tinklalapiuose www.delfi.lt; www.lrytas.lt; www.15min.lt buvo pateikta aktyvi nuoroda, kurią paspaudus buvo galima sužinoti išsamias akcijos sąlygas, tyrimo metu padaryta išvada, kad minėtuose interneto tinklalapiuose skleistos mobiliojo telefono „Samsung Galaxy Note“ reklamos nėra pagrindo laikyti klaidinančia reklama.

2. Tyrimo išvados ir „Samsung Electronics Baltics“ SIA pateikti paaiškinimai

(18) Tyrimas dėl mobiliojo telefono „Samsung Galaxy Note“ reklamos atitikties Reklamos įstatymo reikalavimams buvo baigtas ir tyrimo metu nustatytos aplinkybės bei jų pagrindu padarytos išvados buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Nesąžiningos komercinės veiklos skyriaus 2012 m. birželio 26 d. pranešime apie atliktą tyrimą Nr. 5S-14 (toliau – Pranešimas) (I tomas, b. l. 95-104).

(19) Su tyrimo išvadomis „Samsung Electronics Baltics“ SIA ir UAB „TELE2“ buvo supažindintos joms išsiuntus Pranešimą (I tomas, b. l. 105-108), taip pat joms buvo sudaryta galimybė susipažinti su tyrimo medžiaga bei raštu pateikti savo paaiškinimus.

(20) „Samsung Electronics Baltics“ SIA pateikė rašytinius paaiškinimus (I tomas, b. l. 109-113) ir nurodė, jog nesutinka su Pranešime išdėstytais argumentais, taip pat netinkamu byloje esančių įrodymų vertinimu bei, atsižvelgusi į tai, jog tyrimo metu nebuvo nustatyta sunkinančių aplinkybių, prašė neskirti nuobaudos.

(21) „Samsung Electronics Baltics“ SIA nurodė, jog visose reklamos sklaidos priemonėse buvo nuorodos į internetinį puslapį www.galaxynote.lt, kuriame buvo išdėstytos išsamios

reklaminės akcijos taisyklės, vartotojas su konkrečiu plano sąlygomis taip pat galėjo susipažinti, nuvykęs į UAB „Omnitel“ saloną, esantį prekybos centre „Panorama“, tuo tarpu išsamesnės informacijos tiek televizijoje, tiek radijuje nebuvo galimybių pateikti dėl riboto laiko, kuris skiriamas reklamai. „Samsung Electronics Baltics“ SIA nuomone, reikalavimas pateikti dar daugiau informacijos televizijos ir radijo reklamose, kai yra pateikiamos nuorodos į detalų reklamos sąlygų aprašymą, prieštarauja proporcingumo principui.

(22) „Samsung Electronics Baltics“ SIA pažymėjo, kad reklama buvo skelbiama ypatingai trumpą laikotarpį, t. y. nuo 2011 m. lapkričio 16 d. iki 2011 m. lapkričio 19 d., o pati akcija truko tik vieną dieną – 2011 m. lapkričio 19 d. nuo 11 val. vienoje vietoje – prekybos centre „Panorama“ esančiame UAB „Omnitel“ salone, ir nuolaida buvo taikoma tik pirmiesiems 50 UAB „Omnitel“ salono lankytojų, kadangi reklamos tikslas buvo supažindinti labiausiai inovacijomis besidominčius Lietuvos Respublikos vartotojus su moderniausiomis technologijomis bei suteikti galimybę išgyti, testuoti ir įvertinti naujausių technologijų įrenginį priimtina kaina.

(23) „Samsung Electronics Baltics“ SIA taip pat nurodė, jog negalėjo daryti įtakos mobiliojo telefono „Samsung Galaxy Note“ pardavimo kainai, kadangi kainodara nustatoma mobiliojo ryšio paslaugų teikėjo, tačiau atkreipė dėmesį, jog reklaminės akcijos metu telefonai UAB „Omnitel“ buvo tiekiami dvigubai mažesne kaina. Papildomai nurodyta, kad buvo reklamuojama ne kasdienio vartojimo prekė, o naujausios kartos inovatyvus informacinių technologijų prietaisas, kurį galima priskirti prie santykinai brangios ar prabangios prekės, todėl vartotojai, prieš pirkdami tokias prekes, visada jas tikrina. „Samsung Electronics Baltics“ SIA nurodė, jog mobilusis telefonas „Samsung Galaxy Note“ aparatas yra orientuotas į aukštesnes pajamas gaunančius vartotojus, toks vartotojas yra daugiau informuotas, išsilavinęs, protingai atidesnis ir apdairesnis lyginant su visų vartotojų vidurkiu vidutiniu vartotoju. Dėl šių priežasčių, „Samsung Electronics Baltics“ SIA nuomone, vartotojų, į kuriuos orientuota reklama, atidumo laipsnis yra aukštas, todėl tikimybė, kad vartotoją tokia reklama suklaidino ar paveikė jo elgseną, buvo minimali.

(24) 2012 m. rugpjūčio 21 d. įvykusio Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio metu „Samsung Electronics Baltics“ SIA atstovas palaikė rašytiniuose paaškinimuose išdėstytus argumentus (Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio 2012 m. rugpjūčio 24 d. protokolas Nr. 4S-26, I tomas, b. l. 116-121) bei papildomai nurodė, kad net, jeigu pažeidimo požymių ir galėtų būti, tai reklama dėl savo masto, skleidimo laikotarpio, pobūdžio, auditorijos turi būti vertinama kaip mažareikšmė ir bauda neturėtų būti skiriama.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(25) Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 5 straipsnis draudžia naudoti klaidinančią reklamą. Pagal Reklamos įstatymo 2 straipsnio 4 dalį klaidinančia reklama pripažįstama tokia reklama, kuri bet kokių būdu, įskaitant ir jos pateikimo būdą, klaidina arba gali suklaidinti asmenis, kuriems ji skirta arba kuriuos ji pasiekia, ir kuri dėl savo klaidinančio pobūdžio gali paveikti jų ekonominę elgseną, arba kuri dėl šių priežasčių pakenkia ar gali pakenkti kito asmens galimybėms konkuruoti.

(26) Siekiant nustatyti, ar reklamos metu pateikta informacija yra klaidinanti reklama, būtina nustatyti šių aplinkybių visumą: 1) ar pateikta informacija yra reklama pagal Reklamos įstatymo 2 straipsnio 7 dalį; 2) ar reklama klaidina ar gali suklaidinti vartotojus ir asmenis, kuriems ji yra skirta ar kuriuos pasiekia; ir 3) ar klaidinanti reklama gali paveikti reklamos vartotojo ekonominę elgseną.

3. Dėl reklamos ir reklamos davėjo

(27) Pagal Reklamos įstatymo 2 straipsnio 7 dalį reklama laikoma bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti išgyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

2004 m. sausio 26 d. nutarime išaiškino: „<...> reklama yra ne bet kokia informacija, o tik tokia, kuria siekiama daryti poveikį vartotojų pasirinkimams, t. y. skatinti juos įsigyti ar vartoti tam tikrus produktus“. Būtent skatinimas įsigyti ar vartoti produktus ir rodo komercinį tokios informacijos tikslą.

(28) Atsižvelgus į tyrimo metu nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad „Samsung Electronics Baltics“ SIA vykdoma veikla yra susijusi su „Samsung“ prekės ženklo produktų platinimu. Skleistoje reklamoje vartotojai buvo skatinami vykti į UAB „Omnitel“ saloną, esantį prekybos centre „Panorama“, bei įsigyti „Samsung“ prekės ženklo produktą – mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, laikytina, jog skleista informacija yra reklama, kaip tai apibrėžta Reklamos įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje.

(29) Reklamos įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nurodyta, kad reklamos davėjas – asmuo, kurio iniciatyva ir interesais naudojama (užsakoma, gaminama, skleidžiama) reklama. Tyrimo metu surinkta informacija rodo, jog nagrinėjama reklama skleista „Samsung Electronics Baltics“ SIA iniciatyva ir interesais.

4. Dėl „Samsung Electronics Baltics“ SIA skleistos reklamos atitikties Reklamos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimams

(30) Pagal Reklamos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytą išsamumo kriterijų, reklamoje pateikiama informacija yra neišsami, jeigu praleista tam tikra informacijos dalis, kurios pateikimas, atsižvelgiant į kitą toje reklamoje pateikiamą informaciją, būtina reikalingas reklamos vartotojų suklaidinimui išvengti. Reklamoje pateikiama informacija taip pat yra neišsami, jeigu neatskleidžiama, nuslepia arba neaiškiai, nesuprantamai, dviprasmiškai ar ne laiku pateikiama esminė informacija, kuri vidutiniam vartotojui reikalinga tam, kad jis galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio, ir tuo vidutinis vartotojas skatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs.

(31) Vertinant, ar tam tikrais veiksmais buvo pažeistas Reklamos įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas naudoti klaidinančią reklamą, būtina nustatyti bent vieną Reklamos įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą kriterijų, apibūdinantį klaidinančią reklamą, ir įvertinti tą kriterijų paprasto (vidutinio) reklamos vartotojo požiūriu (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. liepos 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-997/2008).

(32) Kaip nustatyta tyrimo metu, „Samsung Electronics Baltics“ SIA iniciatyva ir interesais per televiziją ir radiją buvo skleista reklama, kurioje vartotojai informuojami apie galimybę 2011 m. lapkričio 19 d., nuvykus į prekybos centre „Panorama“ esantį UAB „Omnitel“ saloną, įsigyti mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos bei, kad šiuo pasiūlymu gali pasinaudoti pirmieji 50 lankytojų. Taigi, skleista reklama vartotojams buvo sudaromas išpūdis, jog mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“ jie galės įsigyti 50 proc. pigiau negu jis įprastai kainuoja. Tačiau, kaip nustatyta tyrimo metu, buvo numatytos papildomos sąlygos, norint pasinaudoti reklamoje nurodytu pasiūlymu, t. y. vartotojas turėjo sudaryti 24 mėnesių paslaugų teikimo sutartį su UAB „Omnitel“ dėl plano „Universal 119“, kurios reklamoje nebuvo nurodytos.

(33) Kaip nustatyta tyrimo metu, įprasta mobiliojo telefono „Samsung Galaxy Note“ kaina www.omnitel.lt buvo 2099 Lt, tuo tarpu pusę minėto telefono kainos sudarė – 1049,5 Lt. Perkant telefoną pagal UAB „Omnitel“ siūlomas akcijos sąlygas, vartotojas 24 mėnesius turėtų mokėti 59,5 Lt per mėnesį, iš kurių 16 Lt sudaro ryšio paslaugų mokestis ir 43,5 įrangos mokestis už įsigytą „Samsung Galaxy Note“ mobilųjį telefoną, be to, vartotojas už telefono aparatą turėjo sumokėti 1 Lt pradinį mokestį.

(34) Taigi, būtinybė sudaryti terminuotą 24 mėn. trukmės sutartį su UAB „Omnitel“ ir tai, kad per šiuos 24 mėnesius, pagal UAB „Omnitel“ akcijos sąlygas, vartotojas turėtų sumokėti ne tik už mobilųjį telefoną, kas sudarytų atitinkamai 1045 Lt, tačiau ir už ryšio paslaugas – 384 Lt, laikytina mobilaus telefono „Samsung Galaxy Note“ įsigijimo pagal reklamoje nurodytą pasiūlymą papildomomis sąlygomis ir išlaidomis, kurių iš skleistos reklamos turinio vartotojai negalėjo numanyti.

(35) Tai, kad nagrinėjamoje per televiziją ir radiją skleistoje reklamoje buvo nurodyta, kad interneto tinklalapyje *www.galaxynote.lt* buvo nurodytos išsamios akcijos sąlygos, nepanaikina televizijoje ir radijuje skleistos reklamos neišsamumo. Pirmiausia, pagrindinė šios skleistos reklamos žinutė buvo pasiūlymas vartotojams įsigyti mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos. Taigi, reklamoje buvo pateikta informacija, kuri leidžia vartotojui įvertinti pasiūlymą – prekę bei galimybę įsigyti prekę itin palankiomis sąlygomis – dvigubai pigiau. Atitinkamai pamačius ar išgirdus tokią informaciją, vartotojui nėra pagrindo abejoti, jog gali būti šią informaciją iš esmės paneigiančių išlygų, ypač kai jos aiškiai nenurodomos pačioje reklamoje. Tuo tarpu užrašas ar pasakymas garsu „*daugiau informacijos ieškokite www.galaxynote.lt*“ buvo abstraktus ir nesudarė pagrindo vartotojams pagrįstai numanyti, kokios papildomos, patikslinančios informacijos ar išlygų vartotojas turėtų ieškoti interneto tinklalapyje ir kad būtent tai susiję su papildomomis sąlygomis ar mokesčiais (nagrinėjamu atveju – būtinybė sudaryti terminuotą 24 mėn. sutartį su UAB „Omnitel“ bei šios sutarties pagrindu būtinybė patirti atitinkamas išlaidas ne tik telefonui, bet taip pat ir ryšio paslaugoms), t. y. esmine informacija vartotojui.

(36) Lietuvos vyriausias administracinis teismas 2005 m. lapkričio 17 d. sprendime administracinėje byloje Nr. A1-931/2005 yra patvirtinęs Konkurencijos tarybos poziciją, jog reklaminiuose teiginiuose esantis prierasas „daugiau informacijos <...>“ nepanaikino reklamos neišsamumo, nes toks prierasas, esant nurodytiems konkretiems tarifams, nesudaro prielaidų vidutiniam vartotojui svarstyti, jog reklamoje yra nurodytos netikslios kainos ar yra papildomų sąlygų.

(37) Kita vertus, tai, kad išsamios akcijos sąlygos buvo nurodytos internete, nepanaikina reklamos davėjo pareigos esminę informaciją nurodyti ir kitose reklamos sklaidos priemonėse.

(38) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011 m. sausio 3 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A-858-1702/2010 pažymėjo, kad jei reklama sklaidžiama keliomis sklaidos priemonėmis, tai, kad vienoje jų vartotojams pateikiama išsami informacija, nepaneigia to, kad kitomis sklaidos priemonėmis skleista reklama galėjo klaidinti vartotojus, jei joje nebuvo pateikiama išsami informacija.

(39) Tuo tarpu, „Samsung Electronics Baltics“ SIA paaiškinimai, jog televizijoje ir radijuje išsamesnės informacijos nebuvo galima nurodyti dėl riboto laiko, nepanaikina reklamos davėjo pareigos skleisti vartotojui neklaidinančią reklamą. Šiuo konkrečiu atveju reklamos davėjas per televiziją ir radiją skleistoje reklamoje nenurodė esminės informacijos, būtinos vartotojui priimant sprendimą dėl sandorio, taigi neužtikrino minėtos pareigos.

(40) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad televizijoje ir radijuje „Samsung Electronics Baltics“ SIA skleista reklama apie galimybę 2011 m. lapkričio 19 d. „Omnitel“ salone, esančiame prekybos centre „Panorama“, įsigyti mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos, nenurodant, jog reklamoje minimu pasiūlymu vartotojas gali pasinaudoti tik sudaręs su UAB „Omnitel“ terminuotą 24 mėnesių paslaugų teikimo sutartį dėl mokėjimo plano „Universal 119“, buvo neišsami, galėjusi suklaidinti reklamos vartotojus.

5. Dėl poveikio vartotojų ekonominiam elgesiui

(41) Įvertinus reklamą išsamumo kriterijaus požiūriu, būtina nustatyti, ar klaidinanti reklama galėjo paveikti reklamos vartotojo ekonominį elgesį.

(42) Reklamos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje ekonominis elgesys apibūdinamas kaip reklamos vartotojų sprendimai ar veiksmai, susiję su prekių ar paslaugų įsigijimu, ūkine komercine, finansine ar profesine veikla.

(43) Pagal Reklamos įstatymo 2 straipsnio 4 dalį, vertinant poveikį reklamos vartotojų ekonominiam elgesiui, Konkurencijos tarybai užtenka nustatyti reklamos vartotojų suklaidinimo galimybę. Tai patvirtina Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. spalio 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-1235/2010, kurioje teismas išaiškino, jog: „*Konstatuojant, kad reklama yra klaidinanti, nėra būtina įrodyti, kad buvo realiai paveikti vartotojai, nes tokia įrodinėjimo pareiga nepagrįstai ap sunkintų Konkurencijos tarybos funkcijų vykdymą, neleistų*

nustatyti tinkamos pusiausvyros tarp vartotojų ir ūkio subjektų interesų, iškreiptų vartotojų teisių apsaugos sistemos prasmę bei tikslus. Reklamos klaidinantis pobūdis gali būti įrodytas ir tikėtiniu poveikiu vartotojams, vertinant jį vidutinio vartotojo atžvilgiu“.

(44) Pagal Reklamos įstatymo 5 straipsnio 5 dalies 3 punktą, kai sprendžiama, ar reklama yra klaidinanti, ypač reikia atsižvelgti į joje esančią informaciją apie prekių (paslaugų) įsigijimo ir vartojimo (naudojimo) sąlygas – kainą ar jos apskaičiavimo būdą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011 m. lapkričio 3 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A-858-3030-11 akcentavo, kad informacija apie paslaugos kainą neabejotinai yra esminė, daranti įtaką vartotojo ekonominiam elgesiui.

(45) Vartotojas, pamatęs per televiziją ar išgirdęs per radiją „Samsung Electronics Baltics“ SIA skleistą reklamą, pagrįstai galėjo tikėtis, jog reklamoje nurodytą dieną (2011 m. lapkričio 19 d.) nuvykęs į UAB „Omnitel“ saloną, esantį prekybos centre „Panorama“, nuo 11 valandos ir būdamas vienas iš pirmųjų 50 lankytojų, galės be papildomų sąlygų įsigyti mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos. Būtent toks palankus pasiūlymas (galimybė prekę įsigyti už pusę kainos) bei akcentavimas, jog pasiūlymas galioja tik vieną dieną, 50 pirmųjų vartotojų ir tik viename prekybos salone, galėjo paskatinti vartotojus bei, kaip matyti iš vartotojo skundo, ir faktiškai paskatino vykti į reklamoje nurodytą UAB „Omnitel“ saloną.

(46) „Samsung Electronics Baltics“ SIA nurodė, kad reklama buvo orientuota į pasiturinčius asmenis, kadangi buvo reklamuojamas inovatyvus mobilusis telefonas, kuris yra prabangos prekė. Atsakant į šį argumentą pastebėtina, kad nėra pagrindo teigti, jog reklamos auditorija buvo apribota konkrečia vartotojų grupe. Kita vertus, nepriklausomai nuo to, kokiai tikslinei vartotojų grupei, reklamos davėjo nuomone, yra skirta reklama, bet kuriuo atveju reklamos davėjas turi Reklamos įstatyme numatytą pareigą pateikti visą, teisingą ir išsamią informaciją apie reklamuojamos prekės ar paslaugos įsigijimo sąlygas, kurios, kaip paaiškinta šio nutarimo 4 dalyje, „Samsung Electronics Baltics“ SIA nesilaikė. Taigi, bet kuriuo atveju minėtas „Samsung Electronics Baltics“ SIA teiginys nepaneigia išvados, kad vis dėlto nagrinėjama mobiliojo telefono „Samsung Galaxy Note“ reklama buvo klaidinanti nes buvo neišsami (reklamoje nebuvo nurodytos papildomos pasiūlymo įsigyti mobiliųjų telefoną už pusę kainos sąlygos), dėl ko galėjo būti suklaidinti vartotojai, kuriems buvo skirta ir kuriuos pasiekė nagrinėjama reklama.

(47) Pažymėtina, jog vartotojui reklamoje nurodytas pasiūlymas gali pasirodyti patrauklus jau vien dėl to, kad jis tikėtusi įsigyti reklamoje nurodytą mobilųjį telefoną už pusę kainos be papildomų išpareigojimų, o jį įsigijęs pats nuspręstų, kurio mobiliojo ryšio operatoriaus paslaugas ir kurį mokėjimo planą jam palankiausia pasirinkti.

(48) Vis dėlto, kaip jau konstatuota, vartotojo pasirinkimas buvo apribotas konkrečiomis akcijos sąlygomis, apie kurias tiek per televiziją, tiek per radiją skleistoje reklamoje nebuvo nurodyta.

(49) Tikėtina, jog vartotojas, žinodamas išsamią informaciją, t. y. jog mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“ galima įsigyti už pusę kainos tik sudarius 24 mėnesių paslaugų teikimo sutartį su UAB „Omnitel“ dėl konkretaus plano „Universal 119“, kas lemtų papildomus mokesčius, vartotojas priimtų kitokį sprendimą dėl sandorio.

(50) Nors „Samsung Electronics Baltics“ SIA teigia, jog vartotojas išsamias akcijos sąlygas galėjo rasti interneto tinklalapyje www.galaxynote.lt bei sužinoti UAB „Omnitel“ salone, tačiau vien tai, kad vartotojas turėtų papildomai domėtis ir ieškoti akcijos sąlygų tam, jog priimtų sprendimą dėl reklamoje nurodyto pasiūlymo, suponuoja, kad vartotojo ekonominis elgesys gali būti paveiktas.

(51) Vilniaus apygardos administracinis teismas 2007 m. lapkričio 9 d. sprendime administracinėje byloje Nr. I-7833-5/2007 nurodė, jog „*Neabejotina, kad tiek realiai suklaidinta vartotoja, tiek galimai suklaidinti asmenys, savo ekonominį elgesį konstravo pagal reklamos turinį, t. y. konkrečiais veiksmais siekė arba galėjo siekti (ieškojo platinimo vietų, vyko į šias vietas ir pan.) žadėtos nuolaidos“*. Šis sprendimas buvo patvirtintas 2008 m. rugpjūčio 18 d. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartimi Nr. A-756-1436/2008.

(52) Kitaip tariant, bet kokie tolimesni, daugiau sąnaudų (laiko ir materialine prasme) reikalaujantys vartotojo veiksmai, rodo, kad vartotojo ekonominis elgesys gali būti paveiktas.

(53) Apibendrinus tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad „Samsung Electronics Baltics“ SIA televizijoje ir radijuje skleista neišsami reklama apie galimybę 2011 m. lapkričio 19 dieną įsigyti mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“ už pusę kainos, galėjo paveikti ir faktiškai paveikė vartotojų ekonominį elgesį. Dėl šių priežasčių konstatuotina, kad nurodyta reklama yra klaidinanti reklama Reklamos įstatymo 2 straipsnio 4 dalies ir 5 straipsnio prasme.

6. Dėl „Samsung Electronics Baltics“ SIA taikytinų sankcijų

(54) Reklamos įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje yra numatyta, kad reklamos davėjas už klaidinančios reklamos naudojimą atsako tuo atveju, jei jis neįrodo, kad šio įstatymo nuostatos buvo pažeistos ne dėl jo kaltės. Atsižvelgus į tai, kad nebuvo pateikta įrodymų, kad Reklamos įstatymo 5 straipsnis buvo pažeistas ne dėl „Samsung Electronics Baltics“ SIA kaltės, konstatuotina, kad ši bendrovė yra atsakinga už klaidinančios reklamos skleidimą.

(55) Pagal Reklamos įstatymo 22 straipsnio 7 dalies nuostatas už klaidinančios reklamos naudojimą skirtinos baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, pažeidimo trukmės ir masto, atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, ir skiriamas pagal baudos minimumo ir maksimumo vidurkį.

(56) Skiriant „Samsung Electronics Baltics“ SIA baudą atsižvelgtina į tai, kad televizijoje ir radijuje skleista reklama, kurioje vartotojai buvo informuojami, jog tik lapkričio 19 d. prekybos centre „Panorama“ esančiame UAB „Omnitel“ salone įsigyti mobilųjį telefoną „Samsung Galaxy Note“, buvo neišsami ir pažeidė Reklamos įstatymo 5 straipsnio reikalavimus.

(57) Nagrinėjamos reklamos sklaidos trukmė laikytina labai trumpa, o mastas – labai didelis, nes:

1) televizijoje reklama buvo skleista nuo 2011 m. lapkričio 17 d. iki 2011 m. lapkričio 19 d. televizijos kanalais TV3, TV6, LRTV ir PBK. Iš keturių televizijos kanalų – trys yra nacionaliniai transliuotojai (TV3, TV6, LRTV)¹;

2) radijuje reklama buvo skleidžiama nuo 2011 m. lapkričio 16 d. iki 2011 m. lapkričio 18 d. per radijo stotis M-1, M-1 plus, RRB ir Lietus. Iš keturių radijo stočių – trys yra nacionalinės radijo stotys (M-1, M-1 plus, Lietus)².

(58) Be to, skiriant „Samsung Electronics Baltics“ SIA baudą atsižvelgtina į tai, jog nagrinėtoje reklamoje vartotojams buvo neišsamiai nurodyta esminė informacija, susijusi su prekės įsigijimo sąlygomis, kuri būtina vartotojui priimant sprendimą dėl sandorio bei tai, kad buvo ir faktinis vartotojo suklaidinimas, ką patvirtina gautas vartotojo skundas (I tomas, b. l. 1).

(59) Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, nėra pagrindo „Samsung Electronics Baltics“ SIA skleistą reklamą vertinti kaip mažareikšmę.

(60) Tuo tarpu „Samsung Electronics Baltics“ SIA atsakomybę lengvinančių ar sunkinančių aplinkybių nebuvo nustatyta.

(61) Atsižvelgus į šias aplinkybes, „Samsung Electronics Baltics“ SIA už Reklamos įstatymo 5 straipsnio pažeidimą, skleidžiant klaidinančią reklamą, skiriama 15 500 Lt bauda.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 5 straipsniu, 19 straipsnio 2 dalies 1 ir 6 punktais, 22 straipsnio 1, 7 ir 8 dalimis,

Konkurencijos taryba n u t a r i a:

1) Pripažinti „Samsung Electronics Baltics“ SIA televizijoje skleistą reklamą, kurioje teigiama „Viena diena, 50 „Galaxy Note“ išmaniųjų telefonų už pusę kainos tik lapkričio 19 dieną nuo 11 valandos ir tik „Omnitel“ salone PC „Panorama“ bei vaizdu rodoma „Viena diena, 50

¹ Pagal Lietuvos radijo ir televizijos komisijos tinklapyje esančią informaciją, prisijungimas: http://www.rtk.lt/lt/radijas_ir_televizija/tv_programos

² Ten pat.

„Galaxy Note“ už pusę kainos tik lapkričio 19 dieną 11 val. tik „Omnitel“ salone PC „Panorama“. Daugiau informacijos ieškokite www.galaxynote.lt“, ir radijuje skleistą reklamą, kurioje teigiama „Viena diena, 50 „Samsung Galaxy Note“ išmaniųjų telefonų už pusę kainos tik lapkričio 19 dieną nuo 11 valandos ir tik „Omnitel“ salone prekybos centre „Panorama“. Daugiau informacijos ieškokite adresu galaxynote.lt“, klaidinančia reklama, pažeidžiančia Reklamos įstatymo 5 straipsnio reikalavimus.

2) Už šio nutarimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytos klaidinančios reklamos naudojimą skirti „Samsung Electronics Baltics“ SIA 15 500 (penkiolikos tūkstančių penkių šimtų) litų baudą.

3) Įpareigoti „Samsung Electronics Baltics“ SIA per 5 darbo dienas nuo šio nutarimo rezoliucinės dalies 2 punkte nustatytos baudos sumokėjimo pranešti apie tai Konkurencijos tarybai ir pateikti tai patvirtinančius įrodymus.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Skundo padavimas nesustabdo Konkurencijos tarybos nutarimo vykdymo.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 39 straipsniu, paskirta pinigine bauda per tris mėnesius nuo nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje dienos turi būti sumokėta į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą LT24 7300 0101 1239 4300 (įmokos kodas 6920, lėšų gavėjas – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas – 188659752).

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas